

1-53 k.14.

idősb.

ÁRA 4 KORONA

VASÁRNAP

**POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP**

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, Múzeum-körút 1.
Telefon: József 55-40, József 68-88.

**MEGJELENIK
MINDEN
VASÁRNAP**

Előfizetési árak: Egész évre 140 K
Félévre 75 K. Negyedévre 40 K.
Egyes szám ára ... .. 4 korona.

Budapest, 1922.

III. évfolyam 1. szám.

Vasárnap, január 1.

BÉKESSÉG A FÖLDÖN...

Irta: Schandl Károly dr. földmivelésügyi államtitkár.

Az éjféli misére már több harang hívta a falvakban az ünneplő magyarokat. A legtöbb falu újra beszerezte harangjait, amelyeket a háborúban áldozott fölédés fiával együtt. Ezek a tiszta harangok hirdetik legszebben a békét. Ezek hirdetik, hogy már csakugyan kezd visszatérni a béke harcoktól barázdált földünkre.

Krisztus születését ünnepeltük. A hívők serege tódult a templomba s ott víg énekekkel dicsérte az

Urat, ki földre küldte egyszülött Fiát megváltani az emberiséget. A legnagyobb szeretet nyilatkozik meg e tényben, melyet földi halandó elképzelni sem bír. Ennek a szeretetnek az ünnepe karácsony. Mióta az első keresztények örvendeztek Krisztus születésének emlékére, a világ keresztény népei évről-évre a legnagyobb örömmel ülték meg a karácsony ünnepét. A germánok kezdték, hogy karácsonyfát vitt minden házba a kis Jézus a jó gyermekeknek. A kis Jézus

M. K. MEGJELENÉSI
Művelődési
Hivatal
1922. / 159. SZ.

Kép a soproni népszavazásról.

Szavazó polgárok egyik szavazásra kijelölt helyiség előtt.

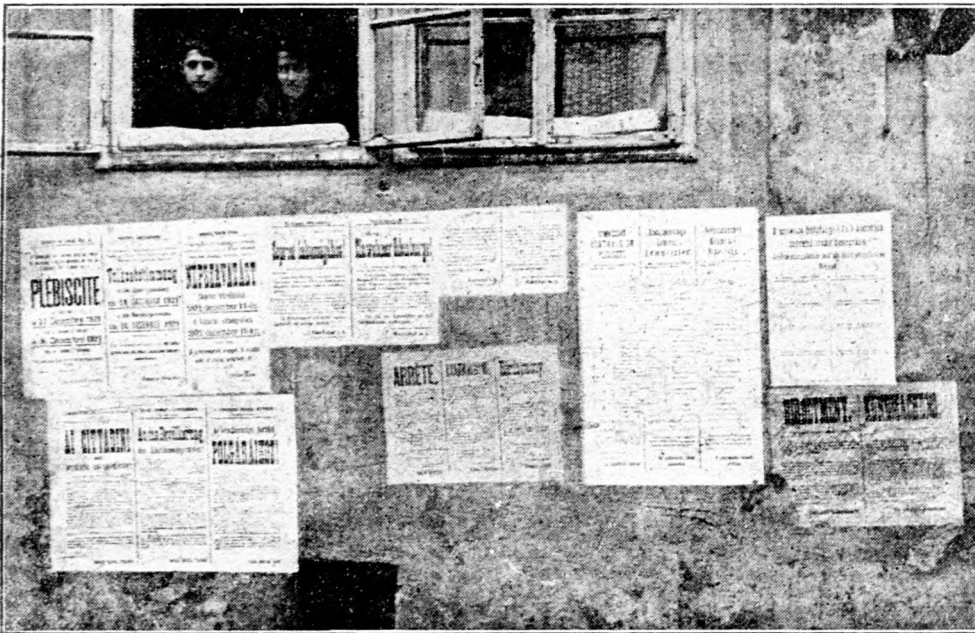
ajándékaival örvendeztetik meg egymást azóta is hitves-társak, testvérek, rokonok és jóbarátok.

S a falu népe joggal örvendezett karácsony ünne-pén. Krisztussal örült, aki a békét munkálja. A magyar falusi népről pedig el lehet ezt mondani. Mert hiába zúgolódunk, készakarva sem tagadhatjuk, hogy — ha nincs is paradicsom pár hónap múltán a romokból — lényegesen javult a helyzet a háborús összeomlás és a vérvivataros diktatura óta. Nincs rekvirálás, nincs maximálás, nem kell tartani életveszélytől becsületes embereknek, visszatért az élet, mennek a vonatok, még pedig fűtve, nem kitört ablakkal, füstölnek a gyár-kémények, van tej, van gabona, van hús, vannak jó törvényeink s már mennek át az életbe, a házhely, a földreform, van világítás, a papírszövet a múlté s ha

szébb lesz az új esztendőben a mi karácsonyi aján-dékunk. Mert ne egymást okoljuk, hogy szenvedünk, hanem a trianoni heródéseket...

Budapest, december 31.

Boldog új esztendőt! Szívből mondjuk a magyar népnek, nem megszokásból. Szilveszter napján arra gondolunk, volt ennél rosszabb esztendő is. Ebben az évben lett vége a rekvirálásnak, ez az év hozta vissza az első darabot hazánk területéből, ebben indult meg a földreform s ez az év hozta meg az első igazi békeszerződést — Amerikával. De másként is javult már a helyzet. Szóval volt ennél rosszabb esztendő is. Még se sajnáljuk, mert jobbat várunk az új esztendőben. Minden bajunk forrása a trianoni béke. Várjuk, hogy az új évben a győztesek észretérnek s megváltoztatják az erőszakos szerződést. Hisszük, hogy a jobb belátással pénzünk is rendbe jön. Reméljük, hogy fölhagynak követeléseikkel s visszaállítják a rendes gazdasági életet Középeurópában. Ettől függ, hogy megszűnik a drágaság, kenyérhez és munkához jut mindenki. De választások is lesznek az új esztendőben. Reméljük, hogy a magyar nép okul a nemzetgyűlésen folyó haszontalan személyi hecceből s odaért, önzetlen embereket választ képviselőkké-nek, akik az igazi kereszténység alapján a földművelő Magyarország egyetemes érdekeit viszik diadalra. Mert van ám sok földadat az új évre. Az új országgyűlésnek be kell fejeznie a földreformot s nyugvó pontra juttatni földet és népet. Az állam pénzügyeit rendbe kell hozni, hogy legyen jó pénzünk s megélhetésünk. Mezőgazdaságot, ipart s becsületes kereskedelmet kell újra felvirágoztatni, hogy a munkásoknak is legyen kenyerén túl szerzésre is módjuk. A magyar bornak, terménynek, gyapjunak és dohány-nak újra piacokat kell szerezni a külföldön. Békét, rendet és jólétet kell teremteni a magyar földön, hogy valóra váljék álmunk: Szent István király Magyarországa!

Kép a soproni népszavazásról.

Az ántánt tábornoki bizottsága magyar, német, francia nyelvű falragaszokon adta tudtul a szavazásra vonatkozó tudnivalókat.

aránylag drága is a ruha, Ausztria, Oroszország és Lengyelország drágaságától nagyon messze vagyunk.

De hogy mindezt belássuk, egy dologra van szükség: jóakaratra... Ép karácsony ünnepe után gondolja meg ezt mindenki, mert az angyalok a pásztorokat így köszöntötték:

Békesség a földön a jóakarátú embereknek!

Jóakaratra van szükség s akkor lesz békekesség. Ne kövesse a magyar nép a gyűlölködő politikusokat, hanem a szeretet szemüvegén nézzük egymás tényeit s a nemzet sorsát is. Ha visszatér a gyűlölködés helyébe a jóakarát s jóakarattal vizsgálják a polgárok az állam és egymás helyzetét, akkor győz a józan belátás és lesz békekesség.

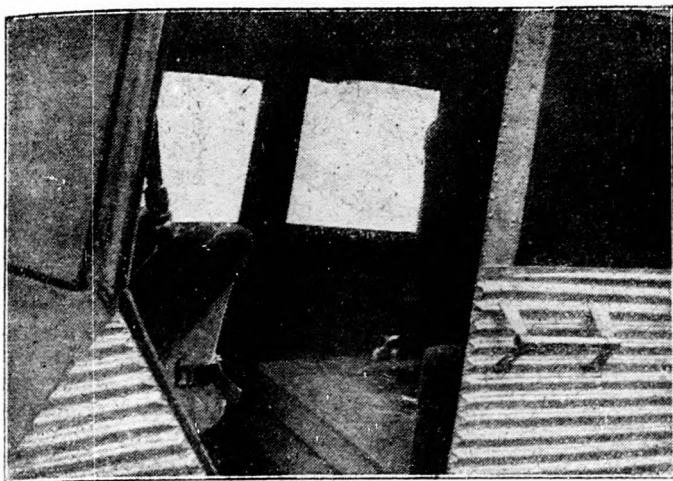
Majd eljön az idő, mikor a nagyhatalmu ántántban is felülkerekedik a jóakarát s akkor nem követel tőlünk hadisarcot, hanem visszaadja elszakított határainkat. Ez lesz az igazi békekesség a földön. Sopront, Nagycenket és a hat környező falut hozta az idén a magyarok kis Jézusa.

Legyen jóakarát a magyarokban egymás iránt, legyen szeretet Isten, haza s egymás iránt, akkor még

szébb lesz az új esztendőben a mi karácsonyi ajándékunk. Mert ne egymást okoljuk, hogy szenvedünk, hanem a trianoni heródéseket...

*

Az utolsó erődöv. A várharcokban az ellenség mindig az utolsó erődövet támadja leghevesebben, mert attól függ a vár elfoglalása. A magyar nép belső erődöve a szövetkezeti hálózat, melyet ha sikerül az ellenségnek földulnia, hatalmába keríti magát a magyar népet is. Szerényi báró a nehéz tűzér-sége a merkantilista ellenfélnek, mely a magyar nép gazdasági függetlensége ellen két év óta egyre erősödő támadásokat intéz. Mióta a báró úr a nemzetgyűlésen van, állandóan a Hangyát támadja. Most azt fujja föl botránnyá, hogy Hege-dius annak idején százegynéhány milliós üzletrészt jegyzett a Hangyánál s a pénzügyeték kívánságára jót állt érte korlátozott mértékig. Az nem bántja Szerényit, hogy 200 nem keresztény privát nagykereskedő helyett milliárd koronás készpénzfizetést követelnek Sándor Pálék az államtól. Ez rendben van. Azt se nézi, hogy a Hangyának ugyanannyival tartozik az állam, amennyivel a Hangya az államnak. Neki csak a Hangya áll útjában s azt akarja legázolni, mert tudja, hogy a kotlóstyúkkal pusztulnak a csirkék: a falvak kétezernyi szövetkezetei is. Akkor lenne csak dárídó a spekuláns fajnak. Óbudai uralom lenne egész Csonkamagyarországon. De abból az óbudai báróék nem esznek. A magyar nép elvárja kép-

Az «Ad Astra» repülőgép utasfülkéje, amelyben a király és királyné foglaltak helyet.

viseleitől, hogy Sztérényiek hajszáját végre erélyesen verjék vissza. Különben a választásokon maga a nép gondoskodik arról, hogy olyan emberek képviseljék a falvak népét, akik a Sztérényikkel bátrabban szembe mernek szállni s megmondják nekik: Vissza a Lloyd bankba!

MI HÍR A POLITIKÁBAN?

A költségvetési felhatalmazásról szóló törvényjavaslat vitáját Kállay Tibor, az új pénzügyminiszter, nagyszabású programbeszédjével nyitotta meg. A pénzügyminiszter hangsúlyozta, hogy a költségvetésben az **egyensúly helyreállítására** kell törekedni. Mivel a felmerült többköltségek tíz-tizenegy milliárdot tesznek ki, az 1921/22 évi költségvetés hiánya körülbelül tizenhat milliárdra irányozható elő. Az adókat az egész országban arányosítani fogják és csak négyféle adó lesz: föld-, ház-, kereseti és társulati adó. Hegedüs Loránt vagyonszállás-rendszerét kiépíti és végrehajtja. Az ezer holdon felüli ingatlan vagyonszállásánál a dézsmafoldek útján körülbelül négyszázezer katasztrális hold áll a föld-reform rendelkezésére. A korona megjavítása nemzetközi kérdés és **belső erőnkől nem javíthatjuk meg a koronát**, de azért meg kell szüntetni azokat a belső okokat, amelyek a korona romlását okozták.

A kiscgazda- és földműves-párt politikusaít

a választójog reformjának kérdése

állandóan foglalkoztatja. Az Eszterházy-utcai pártkörben egybegyűlt képviselők előtt Klebelsberg Kunó gróf belügyminiszter kijelentette, hogy a választójogi munkálatok már is folyamatban vannak, de a javaslat irányelveiről még korai volna nyilatkozni. Bethlen István gróf miniszterelnök a maga

részéről szintén hangsúlyozta a kiscgazda- és földműves-pártban, hogy nem fog zsakban macskát árulni és **mielőtt a választójogi javaslatot beterjeszti, tervezetét megismerteti a képviselőkkel.**

Ami a **sértéskivitel**

kérdését illeti, Mayer János földművelésügyi miniszter a pénzügy- és közlemezési miniszterekkel együtt **megállapította a kivitel módzatait.** Ennek értelmében a sértéskivitel teljesen az állam számlájára eszközlik. Ez az intézkedés a köz érdekében történt, mert gondoskodni kellett arról, hogy **a termelők és fogyasztók érdekeit összeegyeztessék.**

Bethlen István gróf miniszterelnök a munkásság képviselőivel folytatott többnapos tanácskozáson át oly megállapodásokat létesített, amelyek a **magyar munkásságnak az ország újjáépítésére irányuló munkába való bekapcsolódásáért teljes mértékben biztosítják.**

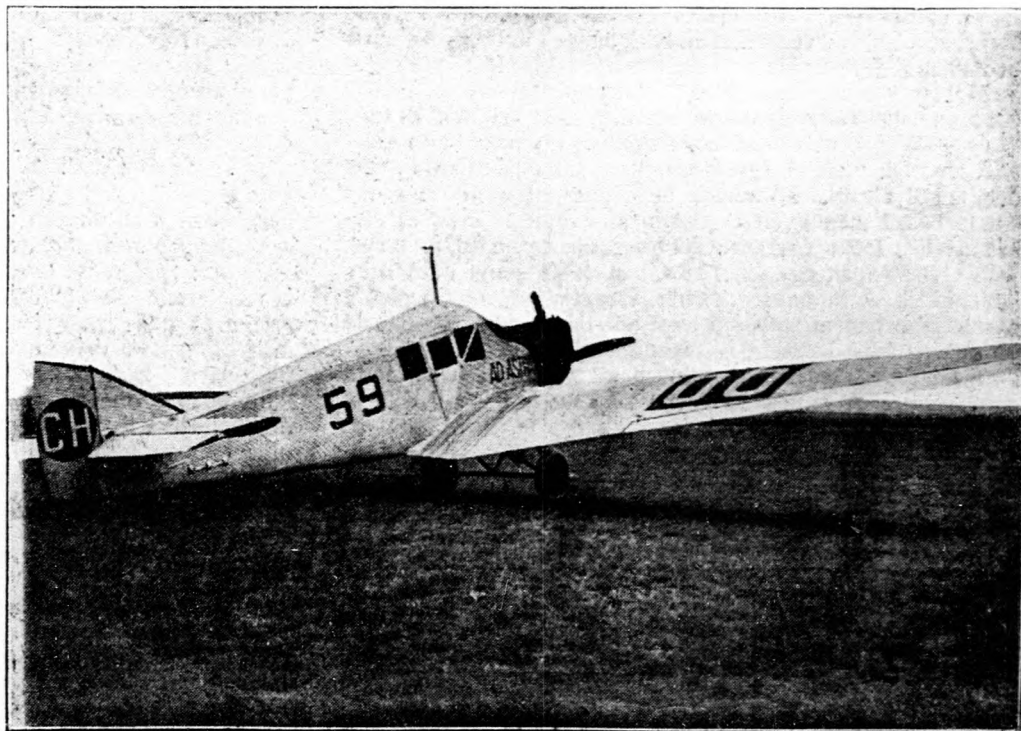
Nemzetgyűlés.

December 19. A Ház **háromszáz milliót és adókedvezményt** szavazott meg az állami kislakások építésére. Kállay Tibor pénzügyminiszter kijelentette, hogy az állam olyan jelentős előnyöket biztosít az építetőknek, amelyek lényegesen előmozdítják a **magánvállalkozást.** A nemzetgyűlés Bodó János és mások felszólalása után elfogadta a testnevelésről szóló törvényjavaslatot, amely **24 éves korig kötelezővé teszi a testnevelést.**

December 20. Megkezdődött a **költségvetési felhatalmazás tárgyalása.** Az előadó szavai után Kállay Tibor ismertette pénzügyi programját. Az ülés végén Bánffy Miklós gróf külügyminiszter egy interpellációra válaszul visszatartotta Benes cseh miniszterelnök gyanúsításait a királylátogatás rendezésével kapcsolatban.

A Hangya ügye a nemzetgyűlés előtt.

December 21. Sztérényi József báró kimagyarázta a pénzügyi bizottság ülésén tartott beszédjét, amelyet a sajtó egy része a **Hangya** ellen élezett ki. **Sajnálkozásának adott kifejezést, hogy a Hangyának hitelképességét és üzleti tisztességét támadták meg.** Véleménye szerint a **szövetkezetek nemcsak jogos téren mozognak, hanem szükséges intézmények is.** A Hangya igen nagy érdemeket szerzett magának a multban tevékenységével. Sztérényi beszédjét a képviselők

Az «Ad Astra» svájci repülőgép, amelyen IV. Károly volt király októberben Magyarországra repült.

gyakran szakították félbe és a Ház hatalmas többsége védte meg a nép szövetkezéseit.

December 22. Plósz István a kormány-program vitája során válaszolt Sztéryni Józsefnek beszédjére. Plósz, aki 21 esztendője foglalkozik szövetkezeti ügyekkel, rámutatott arra, hogy miért támadják a Hangyát. A falu képviselői — ugymond — tudják, hogy mit végez a Hangya a falun és látják, hogy nemcsak gazdasági, hanem erkölcsi erő is van abban, ha fennmarad a falusi szövetkezetek központja, a Hangya. A Hangyát védő közbeszólásai-kal ezen a két ülésen főképen sokorópátkai Szabó István, Meskó Zoltán, Tankovics János, Kuna P. Andras, Szabóky Jenő, Fábrián János, Dánér Béla és Kórody-Katona János képviselők tűntek fel.

December 23. Héjj Imre előadó ismertette a szerzői jog védelméről szóló törvényjavaslatot, amely büszkesége lesz a magyar törvénytárnak, mert a nemzetnek annyit jelent ma az írói gárda, mint egy erős hadsereg. Tomcsányi Vilmos volt igazságügyminiszter a Ház tetszése közepette visszautasította Sándor Pálnak sértő megjegyzéseit és rosszhiszemű beállítását hivatali működéséről. A kommunisták éppen azért csapták el, mert nem tette le a fogadalmat a tanácsköztársaságra. Ekkor megszállott területre menekült. Sándor Pál sértegetését gyávaságnak minősítette.

MEZŐGAZDASÁG

A szarvasmarha életkorának meghatározása.

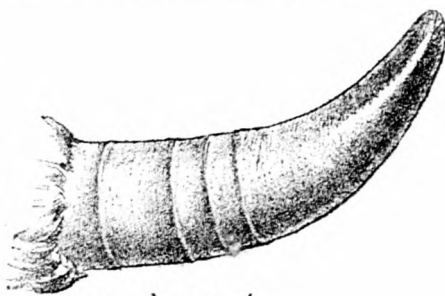
Irta: Schandl József dr.

Hogy egy szarvasmarha még a növekvési korban van, azt elárulja az, hogy törzse rövid és sekély a lábak hosszúságánóz képest; a tőgy és szarvak fejtelenekek, a vérmerseklet és mozgás élénk. Idősebb állatoknál a bőr merevebb, nehezebben rancolható, a szőrzet a fejen és nyakon durvul, a mozgás kevésbé élénk, a vérmerseklet nyugodt. Teheneknél a kor előhaladását a has növekvése, a hasfalak és vállak ellazulása, a csecsbimbók hosszú volta is sejteti.

Tájékoztatót nyújtanak a tehének kora feől a szarvakon fellelhető ú. n. évgyűrűk is. Ugyanis a szarvon a vemhesség és az ellést követő bő tejelés okozta táplálkozási zavarok gyűrűalakú bemélyedéseket hoznak létre. Minthogy az említett állapot teheneknél az első borjazást követő minden esztendőben szokott ismétlődni, normális viszonyok közt a szarvon található évgyűrűkhöz 2 vagy 3-at kell adni (2 vagy 3 éves korig nem vemhes az üsző!) és így megkapjuk eltöltött éveinek számát. Így is azonban csak tájékoztató és nem feltétlenül megbízható adatok birtokába jutunk, mert német állatorvosok megfigyelései szerint az évgyűrűk csak az esetek felében (50% egyeznek a borjazások számával, az esetek másik 40%-ában egy év, 10%-ában 2—3 évnyi különbség mutatkozik. A különbségnek magyarázata az, hogy nemcsak vemhesség, hanem súlyos betegségek, takarmányhiány okozta rossz téli tartás hatására is képződhetnek évgyűrűk.

Legjobban tájékozódhatunk a szarvasmarha életkoráról a fogazatból. A pirostarka borjak 6, a magyar fajtájúak 2—4 tejfoggal születnek s 1—2 hetes korban kibúvik a többi is.

Ha a szarvasmarha már öt évet eltöltött, akkor a fogazat is csak hozzávetőleges tájékoztatót nyújt a kor feől.

Évgyűrűk (a, b, c, d) a szarvasmarha szarván. (A szarvasmarha életkorának meghatározása című cikkhez.)

Az öt évet eltöltött állat fogai kezdenek sárgulni, a fogak felső szélének éle lekopik. Később az állkapocs-csont szélesbedése és a fogaknak a rágási munka okozta kopása következtében köztük hézagok, az ú. n. «vizerek» lépnek fel. Ez az egyediség és a takarmányozási mód (legeltetés, sok szalma vagy mos-

léketetés) szerint körülbelül 7—9 éves korban szokott bekövetkezni. Majd lazulnak a metszőfogak (9—10 év), sőt egyesek ki is hullanak (10—12 év).

A mák termeléséről.

Irta: Grabner Emil.

A mák spekulációs növény. Ha jól bevág a termése és jó ára van, nagy hasznot hozhat, de éppen úgy, sikertelen lehet a termelése, ha hibasan műveljük azt.

A mákig a mákot kiviteltre keresik, annak jó ára lesz, különösen akkor, ha rossz a mi valutánk, mert így a mi pénzünkben magas ártban értékesül. Idén nagy ára van és azt, hogy milyen ára lesz jövő esztendőben, nem tudhatjuk, de ennek elenére érdemes azt termelni, ha nem vetjük tulajgagosan nagy területre, hogy azzal sokat ne kockáztassunk.

Ha jó termést akarunk a mák után nyerni, arra kell vigyáznunk, hogy ne vessük sovány földbe és ne vessük későn, mert ez esetben csak nagyon gyenge termést ad.

A máknak erőteljesen trágyázott, ősszel vagy télen szántott földet kell adni, hogy a nyári szárazságtól ne szenvedjen és ugyancsak ebből az okból, minél korábban kell vetni, annál is inkább, mert így a mák-ormányos bogár — mely a termését tönkretelheti — kevesebb kárt tehet benne.

Ez a máktermelés sikereinek alapfeltétele. Nem helytálló az a mondás, hogy Nagypénteken vessük a mákot, ellenkezőleg, minél korábban vessük azt. Gépvel vetve, 35—40 cm sőtavolra fogatos vagy kézi tolókapával ápolhatjuk 10—15 cm-re kiegészve, augusztusban aratva és ha nagyobb területen termeljük, akkor a tokjait géppel csépelhetjük. Magtermése kat. holdanként 2—4 mm, de kedvező viszonyok között 6 mm is lehet.

Termelésre a zártokú kékmagvú mák a legmegfelelőbb, mert ennek a magját fizetik legjobb áron. Ezt a mák fajtát hazánkban több helyen nemesítik. Eszterházy Pál herceg uradalmában Eszterházyán egy olyan változatát tenyésztik, mely sok apró tokot terem, élénk kék színű, korán érő és bőven termő. Károlyi Imre Gróf uradalmában Zalaszentgróton és a Hatvány báró uradalmában Hatvanban a kék magvú, zártokú mák különböző bőtermő változatait tenyésztik, amelyek nagy tokokat teremnek és mint a kép mutatja, különböző formájú tokjaik vannak, egyúttal érésben és fejlődésben és eitérők egymástól. Ilyenek a Gyérey Rikárd uradalmába Tolnászorán tenyésztett mákfajták is.

Eszertint most már többféle hazai mákfajtánk van és hogy melyik lesz a legjobb, azt a széleskörű termelési próbák fogják megállapítani. Termőképességre és a mag minőségére valamennyi jó fajta, csupán csak azon múlik közöttük a különbség, hogy az adott viszonyok között, melyik a megfelelőbb.

A jó fajta alapvetője a termelés sikerének, de a mák termelése terén a siker nyitja az, hogy miként termeljük azt, azért fontos, hogy a fent elmondottakat ne hagyjuk figyelmen kívül és különösen fontos az, hogy tavasszal szántott sovány földbe ne vessünk mákot, mert abban az nem sikerül jól.

A mák kiválóan alkalmas arra, hogy kettős termeléssel a földet kihasználjuk. Ha sárgaréppával együtt vetjük, utóbbi-

	Mikor			
	a fogó	belső-közép	külső-közép	szeglet
	metszőfogak kiválódnak, akkor			
a pirostarka marha	1¾ éves	2¼ éves	3 éves	4 éves
a magyar marha	2¼ éves	3 éves	3½ éves	4½ éves

ból 1.5–2 kg magot számítva egy kat. holdra, akkor a mák betakarítása után, *összel a sárgarépa ad egy második termést, amelyet piacra vihetünk vagy feltakarmányozhatunk.* Ilyen kettős termés esetén a sárgarépa külön ápolást nem igényel, mert a mákkal együttesen egyezzük azt és azzal együttesen kapáljuk. A mák betakarítása után a sárgarépa még egy kapálást kaphat, mely után teljes erővel fejlődik.

Irtsuk a gyümölcsfák kártékony hernyóit! Az 1894. XII. törvény cikk elrendeli, hogy minden birtokos köteles március hó végéig gyümölcsfáit a hernyófészkektől és lepketojásoktól megtisztítani és ez utóbbiakat elégetni. Aki ezt elmulasztja, az pénzbüntetéssel sújtandó és ezenfelül az írtást a mulasztó tulajdonos költségén a község előjárósága hajtja végre. A törvény azért rendel a hernyók téli irtását, mert télen az összes ivadék egy helyen vesztegel s így az irtás könnyebben hajtható végre, mint tavasszal, mikor a sok hernyó a fa koronájában annak lombzata között elszéled. Le kell szedni az ősszel le nem hullott leveleket, mert ezeken pókhálószerű burokból mákszemnyi hernyócskák tanváznak. Máskor több száraz levél ökölnyi csomóban; hernyófészkekben rejtegeti a kártevő apró hernyók százeit. A hernyófészkeket le kell vágni hernyózó ollóval és azután elégetni. Le kell vakarni a fákérgéről, ágáról, a kerítésekről a taplószerű foltokat, mert azok a gypjás pillének áttelelő tojásait rejtegetik. De ne kerüljék el a legvékonyabb hajtásokat körülvevő csillogó gyűrűk se figyelmünket, melyek közelebről megnézve nem egyebek, mint több száz lepketojásból álló gyűrűk. A téli hernyózás alkalmával kell megtisztítani a fák derekát a mohok és zuzmóktól is, mert ezek alatt temérdek sok gyümölcsellenség tanváz. A lekaptart mohot, zuzmót is égessük el, hogy a reá ragadt féreg föltétlenül elpusztuljon.

A napraforgó termelése. Mióta a növényi olajok, illetőleg az olajos magvak ára hihetetlenül megnőtt, azóta jelentősen fokozódott az olajos növényeknek s így a napraforgónak jelentősége is. Érdemes ezt az olajos növényt természetien nemcsak, mint szegélynövényt, hanem főnövényként is. Termesztésre magot olyan tőről válasszunk, melyen nem több apró, hanem csak egy nagy virág fejlődött, mert egy nagy virágban több a fejlett mag, mint sok apró virágban. Falajjegény tekintetében a kukoricához áll legközelebb a leghumuszduzsabb friss törésekben és túltrágyázott földekben terem legjobbat, mert a talaj tápanyagkészletének kihasználásában nagyon élelmes, sőt zsaroló. Április végén vagy május elején kell vetni 60–80 cm. sor- és 40–50 cm. növénytávolságra. Egy fészekben az egyezés után csak egy növény marad. Mihelyt a sorok látszanak, földjét meg kell kapálni s attól kezdve állandóan gyommentesen, porhanyósan tartani. Mikor a tőnévők megérték, ami augusztus végére, szeptember elejére várható, akkor 20–30 cm.-es csonkkal le kell őket vágni, teljesen kiszáradni és kimorzsolni. Egy holdon 4–6 métermázsza magtermésre szoktak számítani.

Pocokirtás. A királyi rovarntani állomás kiváló igazgatója, *Jablonsky Jozsef* a következő pocokirtási eljárásokat tartja — hosszú évek tapasztalatai alapján — legcélravezetőbbnek. A gazda tapostassa be az összes nyitott pocoklyukat és másnap reggel öntöztesse ki locsoló kanával a pocokt abból a lyukból, amelyet nyitva talál. A kiöntött pocokt verje agyon. — Akinek módja van és tud szerezni folyékony, de földbe azonnal be nem ivódó bármilyen kátrányt, az a nyitva talált lyukba öntessen annyi híg kátrányt, hogy a pocoklyuk bejárója egészen piszkos-kátrányos legyen és kevés kátrány folyjon be magába a lyukba is. A bekátrányozódó pocoknak legnagyobb része csakhamar elpusztul. — Aki pedig tud szerezni pozsonyi szénkéneget és van hozzávaló pocoköntő kannája, az öntsön a pocoklyukba öt-öt gramm szénkéneget és utána a lyukat azonnal jól tömje be, hogy a szénkéneg gáza el ne illanjon, mielőtt a lyukban tartózkodó pocokt meg nem ölte volna. A pocokt tehát addig kell irtani, míg a vetések alacsonyok. Elhanyagolni nem célszerű, mert ahol most 10–16 nyitott lyuk van, ott júniusban—júliusban az érett vetésben annyi lehet a pocok, hogy 60–100 négyszögöles levágott, üres szűrük lesznek.

Lehet-e a tyúkot kotlásra kényszeríteni? Némelyik falusi asszony meggyőződéssel vallja, hogy a tyúk kotlani kezd, ha eleége közé kovászt kevernek. Ez tévhit. Egyelőre ilyen szert nem ismerünk. Egyetlen mód, hogy korai kotlóink legyenek, korai csirkéknek a fölnevelése; ezek körülbelül 8 hónapos korukban: novemberben, decemberben már tojnak s a következő évben ezek lesznek első kotlóink. Minden tyúknak természetében van ugyanis az, hogy bizonyos számú tojás leadása után kotlik; amelyik tehát korán kezd tojni, az korán is kotlik. Meleg időben tartott, jól takarmányozott tyúkok korábban tojnak s így korábban is kotlanak.

Mennyi száraz szemet kapunk ősszel behordott 100 kiló csöves kukorica lemorzsolása után? Minden tengeri vesztit súlyából addig, amíg az eresz alatt, vagy a görében 4–5 hónapig fujta a szél, sütötte a nap és jól megszáradt. Ez a veszteség néha igen nagy. Függetlenül attól, hogy jól volt-e érve. Tájékoztatóul szolgáljon itt néhány példa:

A kukorica fajta neve	Egy holdon terem csövesen	Egy hektoliter csöves tengeri súlya	Töréstől februárig beszárad	100 kiló csöves tengeri lemorzsolása után kapunk szemet
Lófogú sárga kukorica	30–50 Hl.	52–56 kiló	10–14 kiló	78–84 kiló
Közönséges magyar kukorica	30–50 "	52–60 "	12–16 "	64–72 "
Páduai kukorica...	38–48 "	56–62 "	6–10 "	72–80 "
Alesuthi kukorica	24–36 "	56–64 "	6–10 "	82–86 "

Igy megeshetik, hogy az egyik gazdának 50 zsák, a másiknak 30 zsák csöves tengerije terem, mégis az utóbbinak lesz több morzsolts kukoricája: *50 hektoliter magyar kukorica* 26 mázsát nyom, ebből 100 kilóra 14-et számítva: a száradás után csak 22 mázsa 36 kiló marad. Ha ezt lemorzsolja, lehet hogy csak *14 mázsa 53 kiló*, mert a durva csutkás magyar kukorica 100 kilója sokszor nem ad 65 kilónál több szemet. Félrel szemben *30 hektoliter alesuthi* nyomhat 19 mázsa 20 kilót, ebből 5 hónapi száradás után is maradhat 18 mázsa. A finom csutkájú alesuthi 100 kilója 86 kiló morzsolts szemet is adhat, így *a termés 15 mázsa 52 kiló* is lehet, tehát több, mint az 50 hektoliter közönséges magyar tengeri termése.

Ilyen fajta kukoricát természetünk tehát, amelyik finom csutkájú, mert az ilyen kevesebbet veszít a száradás alatt és a morzsoláskor jobban tölti a zsákokat.

Az elvetélés okai. A rendes idő előtt szüli meg az anya magzatát, ha *a)* hasfalát durva ütés, dőfés, zuzás és hasonló bántalmak érik; *b)* ha az anya takarmánya nem megfelelő, így túl hideg vagy túl meleg, penészes, avas, vagy mérges anyagot tartalmaz; *c)* ha az anya súlyosan meg van betegedve (influenza, száj- és körömfájás, juh-himlő); *d)* nedvesség vagy ehhez hasonló nagyfokú izgalom. Sokkal veszedelmesebb és hatásában súlyosabb a járványos elvetélés, mely egyik állattól a másikra terjed és nem ritkán oly nagymérvű, hogy bizonyos tenyésztők egy-két évig egyetlen magzatot se tudnak fölnevelni. A járványos elvetélés előidéző oka egy baktérium, mely milliárdnyi tömegben él az elvetett magzat testén és burkain. Ha már az elvetélés bármely okból megindult, ezt semmiféle eszközzel megakadályozni nem lehet. Készszeresen fontos tehát, hogy az előidéző okokat tartssuk távol a vemhes anyaktól. Az elvetélés következtében nemcsak az ivadék vesz el, hanem a tejtermelés is csökken, sőt súlyos méhgyulladás is állhat elő.

A trágyalé fölhasználása. A fölösleges trágyalévet legjobb a rétre öntözni. Föl kell azonban hígítani 3–4-szer annyi vízzel, mert különben kégeti a füvet. Ha rétünk nincs, szétöntözhető a lucernáson is. Ha szántóföldre akarjuk juttatni, akkor legjobb lesz a répa alá előkészített földre vinni a tél folyamán. Vetésekre nem célszerű.

Károlyi Imre gróf zalaszentgróti uradalmának 60., 68., 52. számú mákfajtái.

TANÁCSADÓ

Kérdés. *Minő kedvezményt ad a törvény a termelő házihor-szükségletének adójánál? (Egy előfizető.)* — **Felelet.** Az 1921/VI. t.-c., illetve a 16.000/921. számú végrehajtási rendelet szabályozza a bortermelési adót. A törvény 2. §-a értelmében minden bortermelő saját házi és gazdasági szükségleteinek céljaira összes terméséből évenként három hektoliter mustot vagy bort hektoliterenként 14 koronás kedvezményes adótétel mellett használhat fel.

Kérdés. *Mennyi a szőlővesszőszükséglet ültetéssel egy kat. holdra? (V. G.)* — **Felelet.** Kat. holdanként szükséges 100 cm. tőke- és sortávolságra kell 5700 szőlővessző, 120 cm. tőke- és sortávolságra pedig 3958 szőlővessző.

Kérdés. *200 dohánypalántára engedélyt kaptam. A palántákat többszöri berakás után féreg pusztította el és ezért 2-3 tőt ültettünk egy fészekbe. Azt hittük, hogy a pénzügyőrök az első alkalommal csak a fölösszámú tőkeket semmisítik meg, de nem rónak ki büntetést. Megis már az első vizsgálatnál megbüntettek tővenként 4 koronával. Lehet-e felebbezni? (Kaba.)* — **Felelet.** Az engedélyzettnél több palántát ültetni tilos, mert ez jövedéki kihágás, amiért pénzbüntetés jár. Adja be felebbező kérvényét a pénzügyminisztérium dohányügyi főosztályához (Budapest, II-Iskola-utca 13.), ahol a szabályok és a méltányosság tekintetbe vételevel fogják elbírálni az ügyet. A kérvényre 5 koronás okmánybélyeget tegyenek.

Kérdés. *A vörösök előtt elrejtett fegyveremre kaphatok-e fegyvertartási engedélyt? (H. előfizető.)* — **Felelet.** Ha fenforognak részéről azon személyes kellékek, amelyeket az engedély megadásához feltétlenül megkívánnak, az engedélyt kiállítják.

I. évf.

1921. XII. 4.

4. szám

VASÁRNAP

Előfizetési árak:
Egész évre 75 lej, félévre 40 lej,
3 hónapra 22, egy szám ára 2 lej

KÉPES HETILAP

Szerkesztőség: Telefon 508.
Csepel-K. Ioz-vár, Csepel Victoria 38. sz. utca
Kiadóhivatal: Telefon 554.
Csepel-Közönség, 44. Mezőudvar 10. sz. utca

GYULAFEHÉRVÁRI-TEMPLOM

Az erdélyi «Vasárnap».

Az erdélyi gazdák vezetői Kolozsvárott néhány héttel ezelőtt képes hetilapot alapítottak. Lapjuk tartalmában, szellemében és külsőben a mi *Vasárnap*-unk testvére. Képünk az erdélyi *Vasárnap* egyik példányának címlapját mutatja be.

VASÁRNAPTÓL
VASÁRNAPIG

A kormányzó a falu értelmiségéhez.

A «Faluk» Országos Szövetség kulturafolyóirata, A Falukarácsonyi számának élén Horthy Miklós kormányzó szövegét közli a falu értelmiségéhez. A legmagasabb kézirat így hangzik:

«Kezdetől fogva őszinte érdeklődéssel és szeretettel kísérem a falvaink gazdasági és kulturális viszonyainak javítása érdekében megindított mozgalmat. Arra kell törekednünk, hogy a vidéken élő földmivelő- és iparoslakosság falujában megtalálhassa mindazt, amit a haladó kultúra az emberiség áldásává tett. Örömmel látنام, ha a vezető értelmiség támogatná a Faluszövetséget abban a törekvésében, hogy a falvakat ne csak gazdasági, hanem erkölcsi és szellemi érdekeiben is gondozza és előre vigye.» Horthy.

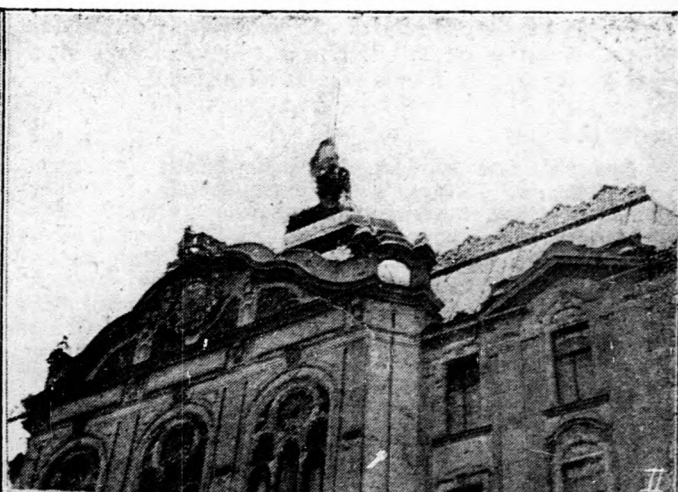
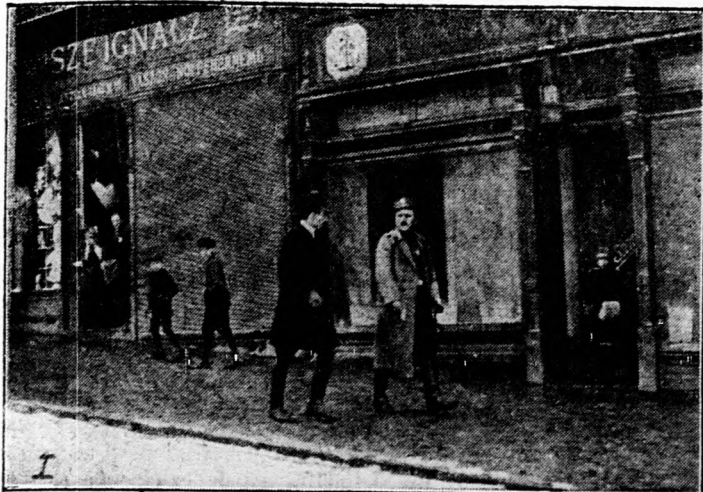
A kormányzó kegyelmi rendeletet bocsájtott ki. Karácsony ünnepét megelőző napon jelent meg a kormányzó újabb kegyelmi rendelete, amellyel kiterjesztette a múlt évben kihirdetett amnesztiát. A rendelet szerint kegyelmet nyernek a Károlyi-féle forradalom és a kommunizmus bűnösei, ha büntetésük öt évét meg nem halad; továbbá, akiknek bűnügyben jogerős ítélet még nem hoztak, feltéve, hogy cselekményükre a törvény öt évét meg nem haladó szabadságvesztést állapít meg. A kormányzó kegyelme nem vonatkozik az ügynevezett «emigránsokra», továbbá azokra, akik nyereségvágyból követtek el büntetést és akik a társadalom rendjére veszélyesek. A rendeletet a legrövidebb időn belül végrehajják. A kormányzónak ez a kegyelmi elhatározása az utolsó s úgy a kormányzó, mint a kormány immár minden további amnesztiát kizárásával el van szánva arra, hogy az állam és a társadalom rendjét és biztonságát az egész vonalon feltétlenül megővje.

Az antant elismerte a népszavazás eredményét. A nagykövetek értekezlete tudomásul vette a soproni népszavazás eredményét és megbizta az albizottságot, dolgozzon ki tervezetet azokról az utasításokról, amelyeket legközelebb a tábornoki bizottságnak fognak küldeni a népszavazás eredménye alapján teendő intézkedések dolgában. — Sopronból az elmúlt héten nagyobb számú küldöttség kereste fel Thurner Mihály polgármester vezetésével Bethlen István gróf miniszterelnököt, hogy a város háláját tolmácsolja azért, mert Velencében biztosította Sopron részére a népszavazás jogát. A miniszterelnök válaszában a polgárság érdemének tudta be az örvendetes eseményt. A küldöttség ezután a kormányzónál tiszteltget. Itt is Thurner Mihály polgármester volt a küldöttség szónoke.

— Azért jöttünk el, — mondotta, — hogy a magyar lobogó győzelmi ünnepe alkalmából hódolatunkat nyilvánítsuk a kormányzónak és hálásan megköszönjük neki, hogy bölcs vezetése alatt sikerült Sopron számára a népszavazás jogát biztosítani.

A kormányzó, megköszönve az üdvözlést, utalt arra, hogy a szavazás eredménye megmutatta, hogyan álltunk volna az egész országban akkor, ha a wilsoni elvek igazán érvényesülhettek volna.

Pécsi képek a szerb megszállás korából. Néhány hónapja csak, hogy a szerbek kivonultak Baranyából, de erőszakosságuk és a velük szövetkezett kommunista csőcselék hazaáruló magatartása még mindig élénken él minden magyar emlékében. A *Vasárnap* néhány nagyon érdekes fényképhez jutott Pécs gyászkorából és mivel olvasóinknak alig volt módjuk ezekhez hasonlókat látni, nem mulasztjuk el bemutatni őket. *I. kép.* A szerb zászló kifizésére a pécsiek a magyar lobogó kifizésével feleltek. Ezt látva egy lelkes pécsi polgár, éljont kiáltott. Erre egy szerb tiszt revolverrel a kezében kísérté be a parancsnokságra. *II. kép.* A szerbek a pécsi városházáról leszedik a magyar lobogót. *III. kép.* A pécsi városház el foglalására mennek a kommunisták. *1.* A hírhedt Linder Béla. *2.* Doktor Sándor, kommunista vezér. *IV. kép.* A pécsi kommunista köztársaság kikiáltása. *V. kép.* A kommunisták felvonulnak a szerb hűségeskü letévésére.

Pécsi képek a szerb megszállás korából.

Felelős szerkesztői változás. Schandl Károly dr., lapunk felelős szerkesztője, földművelésügyi államtitkárrá való kinevezése folytán lapunk felelős szerkesztői állásától e hó elsejével megvált. Helyét Héjy Imre dr. nemzetgyűlési képviselő foglalta el.

Amnesziát nyert községek. A kommün bukása után történt, hogy Békéscsaba, Tóthkomszólás és Pálvaros községeket is megszállították az oláhok. Kevésbé utóbb olyan hírek érkeztek ezekbe a községekbe, hogy a kommün esetleg újra lábra kap. A három helység lakossága erre az oláh parancsnokhoz fordult azzal a kéréssel, hogy ne vonuljanak ki. Amikor az oláhok eltávoztak, hazaérkezésük miatt perbefogták azokat, akik az oláhoknál közbenjártak. Kiderült azonban, hogy a perbe fogott lakosok valamennyien hazafias magyar érzésű emberek, akik csupán a végveszedelmet akarták elhárítani azzal, hogy a kommün újjáébredése ellen biztosították magukat. Most a kormány közbenjárására Horthy Miklós kormányzó a bíróság elé állított ötvennégy vádlottnak amnesziát adott, illetve velük szemben pertörvényt rendelt el.

Az első néger költő.

Az első néger költő. A párisi Goncourt-Akadémia, amellyel két híres francia író, a Goncourt-tesztvérek alapították, esztendőnként irodalmi díjakat szokott kiosztani. Az idei nagydíjat — néger kanta, az első

néger, aki író. A négereket általában visszamaradott, műveletlen fajtának tartjuk, amely semmiféle szellemi munkára nem képes és csak kézimunkára használható. Lám pedig, most a négereknek is akadt költőjük, még pedig olyan, akit egyenesen nagy díjra tart érdemesnek a világ egyik leomultabb nemzete. A megkoszorúzott néger író neve Maran René, jelenleg Afrikában él egy elhagyatott nagy pusztaság közepén, ahová a francia kormány nevezte ki felügyelővé. Maran rendkívül művelt ember, iskoláit Franciaországban végezte és szoros barátságot tart sok neves francia íróval. Megjutalmazott könyvének a címe *Batuala*, és kifejezetten néger regény. Az elnyomott négernek keserves életét rajzolja benne igen színesen és megkapó erővel.

Harmincezer koronás névadójá a többtermelés módjait tárgyaló munkára. A Közgazdasági Társaság keretében meginduló többtermelési akció céljára Szold Manó nagybirtokos 30.000 korona pályadíjat tűzött ki a többtermelés módjait tárgyaló mű jutalmazására.

Előéptetik az állami tanítókat. Az Állami Tanítók Országos Egyesülete legutóbb tisztelt Vass József kultuszminiszternél és kérte, hogy az állami tanítók jobb anyagi elbánásban részesüljenek. Vass miniszter kijelentette, *intézkedni fog, hogy az állami tanítók nyugdíjazása a tisztviselői nyugdíjellátás szabályai szerint történjék. Amint a jövő esztendői költségvetést megszavazza a nemzetgyűlés, az állami tanítók előléptetése meg fog történni. Az elemi iskolai igazgatók tiszteletdíját duplájára emelik. A menekült tanítók teljes elhelyezése, jelentette ki végül a miniszter, csupán új iskolák létesítésével érhető el.*

Megvadult biliárdgolyó. Valóságos szerencsétlenség-sorozatot okozott Bécsben egy biliárdgolyó, amely túlságos erős lökéstől kiugrott az asztalról. Egy harmadik emeleti lakásban, ahol biliárdasztal is van, több fiatalember néhány játszámra jött össze. Egyikük oly erővel lökte meg a golyót, hogy az hatalmas ívben nekivágott az ablaknak, összetörte az üveget és egy veranda üvegfedélére esett. A súlyos csontgolyó azt is beszakította és izzé-porrá zúzott egy drága vázát. A csörömpölés megvadított egy hatalmas angoramacskát, mely békésen szundított kosarában, annyira, hogy ijedtében nagyot ugrott és közben feldőntött egy magas petróleum állólámpát. A petróleum felrobbant, ráfrccsent egy nehéz selyemfüggönyre, mely pillanatok alatt lán baborult. Csakhamar az egész szoba égett. A tüzet a kivonult tűzoltóság szerencsére idejekorán eloltotta. De ezek a balesetek az értatlanabbak közé tartoztak. A háziasszony, akinek a verandájába zuhant a golyó, idősebb, idegébajos hölgy s a kiállott izgalmtól idegrohamot, szívgörcsöt kapott és még aznap kiszendvedt. Igaz tehát a közmondás, hogy kicsiből lesz a nagy és hogy a baj nem jár egyedül.

Mit adott eddig Németország Szerbiának jóvátétel címén? Németország jóvátétel címén 10.000.000 aranymárka összegű értéket szállított Jugoszláviának és pedig: 4000 lovat, 10.000 kilogramm vegyiterméket, 50.000 kilogramm gyógyszerárút, 5000 ekét, 60 vetőgépet, 100.000 zsákot, 50.000 kilogramm olajat és egy menetjegy-nyomatógépet.

Kommünista erkölcs. *«Maorvar pestis Moszkvában»* címmel röpirat jelent meg, amely a többek közt a következő jellemző történetet beszéli el: Kun Béla két és fél kilogramm aranyat küldött Vágó Bélának Moszkvából azzal a meghagyással, hogy több magyarországi kommunista között kell szétosztani. Vágó azonban nem volt hajlandó kiadni kezéből a kincset, mire a kommunista párt kizárásra ítélte. Kun Béla aztán régi «hívének» kereszttülvitte, hogy kizárását a moszkvai kommunista párt érvénytelenítette. Az Internacionale világkongresszusa is helybenhagyta Kun Béla eljárását és helyénvalónak találta azt is, hogy Kun a Bécsbe küldött aranyakat nem a szovjet tulajdonából, hanem korábbi «rekvizíciókból» küldte.

Új divat a pesti zsebmetszőknél. A budapesti zsebmetszők mostanában új jövedelmi forrást fedeztek fel, amivel naponta 2—3000 koronát keresnek. A téli hideget és a télikabít-viseletet ugyanis arra használják fel, hogy a nagy és értékes csontgombokat levagdossák a didergő emberek kabátjáról. Ez nem is olyan veszélyes s mégis eleget hoz a konyhára, tekintve, hogy egy gomb ma 50—100 koronába is kerül. Az elfogott «gombmetszők» azt vallják, hogy az új divat nem marad sokban mögötte — jövedelem tekintetében — a régi zsebmetszésnek.

Vadembert fogtak az alföldön. Az újkirgösi csendőrség különös kinézésű, majdnem ruhátlan embert fogott a napokban. A torzozhorz vademberről megállapították, hogy Buday Istvánnak híviák és huszonöt éve szabad ég alatt él. Valamikor földműves volt, azonban a szecska-vágógép elvágta a kezét csuklóban és azóta kóborol az Alföldön. Éjszakánként bokrokban és odúkban hál, vadgyümölcs-csal, gazzal és sündis-nóval táplálkozik. A rendőrség a különös embert őrizetbe vette és tovább kutat rejtélyes élete után.

A románok tönkre akariák tenni a magyar telepes-kiszagdát. A román hivatalos lap, a *Monitorul Oficial* törvények között, amely szerint a *telepes-kiszagdák birtokai minden beruházással erőt kártalanítás nélkül odavesznek, ha a telekkönyvi átírás 1918. december 1. után történt.* A telepesek között érthetően óriási izgalmat okoz a törvény, mert a teljes pusztulásukat vonja maga után. A bánáti telepesek nagyvívűen tartották, amelynél tizenhatszáz község tiltakozott a sérelmes törvény végrehajtása ellen.

Ötmilliónál többre kerül egy bomba kiásása. Közel egy éve folvik már Belgiumban, a volt harctereken a földbe furódott lövedékek kiásása. Tizenötezer tonnával tesz ki eddig a kiszedett munició. Hardy községben a hatóság hónapok óta ását egy bomba után, mely a háború alatt becsapott a faluba, de nem robbant fel. A becsapási hely betemetődött és az eltűnt bomba bizonytalanná teszi a lakosság életét. Az ásatási költségek eddig százezer franknál, pénzünk mai értéke szerint ötmilliónál többre kerülnek. A bombára most akadtak rá és jó ideig eltart, míg sikerül kiemelni.

A világ legnagyobb órája.

Egy jersey-city-i (Egyesült-Államok) gyárban állították föl nemrégiben. Mint a képen látható, 15—20 ember szükséges egyedül ahhoz, hogy megmozdítsák az óraszörnyetog nagymutatóját. A óratábla átmérője 11 és fél méter, a nagymutató hat méter hosszú és 288 kilogrammot nyom egymaga. A rengeteg szerkezet mégis igen pontosan működik, mert harminc másodpercnél eddig még nem késett többet.

A Popocatepetl tűzhányóhegy Középamerikában.

A *Popocatepetl* (magyarul füstölő hegy) tűzhányó Mexikó államban fekszik, 5452 méter magas, 1804-től 1910-ig — százhat évig — pihent. Az elmúlt hetekben ismét kitört. Jobbra tőle az *Ixtaccihuatl* (magyarul: fehér asszony) hegyóriás; 5286 méter magas. A hegynek hanyatfekvő női alakja van, innen a neve.

A Fehér Ház foglya. Az amerikai elnök megválasztása után tudvalevőleg a *washingtoni Fehér Hazba* költözik és nem igen mozdul ki onnan. A börtöne azonban csöppet sem kellemetlen hely, mert amerikai arányokban épült palota és roppant távolságra nyílik ablakaiból a kilátás. Egy francia ujságíró járt nemrégiben az elnöknel és beszámol róla lapjának Fehér márványoszlopok díszítik a palota homlokzatát és a palotában egyébként minden, ami nem márvány, fehérre van lakkozva. Az elnök rendszerint egy kisebb teremben fogadja vendégeit, de azokat, akikkel bizalmasabban óhajt elbeszélgetni, bevezeti a dolgozószobájába, amely a Fehér Ház baloldali szárnyában van. Amikor meglátogattam az elnököt, — meséli az ujságíró — Harding szíves volt megmutatni a dolgozószobájával szomszédos termet is, amelyben a miniszterek ülésnek. Ez a terem igen kis méretű, a világosság csak tompítva dereng be a vastag függönyökkel borított ablakokon. Barna bársony fedi a falakat, a hosszú asztalt pedig természetesen zöld pokróc borítja, fekete és magashátú karosszékek vannak az asztal körül. Egyetlen dísz a teremben Lincoln arcképe egyszerű keretben. Az ablak melletti sarokban hatalmas, selyemmel szegelt, amerikai zászló van összegöngyölve. A miniszterek szinte beleveszhetnek a hatalmas karosszékekbe, amelyekből a fejük búbja sem látszik ki. De minden karosszék támláján kis rézlapra bele van vésve a karosszék tulajdonosának neve.

Az örökön tartó frizura rejtélye. Afrikában *Kamerun* környékén az ottani *Djem* törzsbeli asszonyok esküvőjük napján olyan hajdísz és frizurát kapnak, amely örökéletükre eltart. A menyasszony haját esküvője napján a barátok serege agyagszerű anyaggal vonja be, illetve kupalakúra fésülve agyagba burkolja. Kívülről csigák, fadarabok és sok más csillogó tárgy díszíti az agyagot. Ezeket az apróságokat már kislány korától gyűjti a menyasszony esküvője napjára. Az afrikai agyagnak az a tulajdonsága, hogy a napon márványkeménységű lesz és így a frizura öröké tart. Igaz ugyan, hogy egy kis-é nehéz. A kameruni *Djem* törzsbelieknek temetési szertartásuk is érdekes. Ha egy szerető férjnek meghal a hitvese, a férj erős rézkarikát forraszt a ha ott asszony nyaka köré, ezzel temetik el a holttestet, de a rézkarikára kötelet kötnek, melynek vége kinyúlik a sírból és egy gyorsan tenyésző cserje gyökereihez erősítik. A cserje gyorsan nő, mindig kijebb húzza a karikát s miután a meleg afrikai földben a holttest is gyorsabban indul enyészetnek, két-három hónappal a temetés után a karika már teljesen kikerül a földből. Midőn gyönyörűen ragyogva ismét felszínre jut, az özvegy férj megjelenik újabb ideáljánál s ekkor már mi sem áll újában az esküvőnek, amelyet a szokásos ünnepségek között meg is tartanak.

Tizenhárom tüvel átszúrt, vérző szív a sírhantban. Sokféle babona van a világon, de ez, amelyről történetünk szól, mégis párját ritkítja és a középkor, sőtét, hisz eny világába illik. Franciaországban történt, egy vidéki kisvárosban. A történet hőse egy ötven esztendő reménytelen hajadon, aki pirbaboruit arccal vallotta be a vizsgálóbíró előtt nem mindennapi bűnet. Az egyik helybeli kereskedő fiatal felesége nemrégiben elvesztette édesanyját és rozsfát akart ültetni a sírjára. Alig kapart bele a hantba, nagy réműleire pár centiméternyire vérző húsdarabra ta'ált. Amikor közelebről megvizsgálta a húsdarabot, még nagyobb réműlettel látta, hogy szívet tart a kezében. Az asszony ijedtében elajult, a temetőor locsolta föl. Valószínűnek látszott, hogy a kereskedőné édesanyját halála után felboncolták és bizonyosan hanyagságból elfelejtették vele együtt eltemetni a szívet, amelyet a vétkes titokban ássott el a sír hantjába. Az ügy vizsgálóbíró elé került, de a nyomozás nem vétkes hanyagságot, hanem ennél sokkal furcsább «bűnesetet» derített ki. Sírnyalázás miatt állították a törvény elé egy asszonyt, ez volt a tettes, aki a szívet elásta. De a szív nem emberi, hanem *marhaszív* volt. Tizenhárom gombostű volt belészúrva és az egyik türe hajszálát kötött a tettes. Kihallgatása során a letartóztatott asszony bevallotta, hogy bár már ötven esztendő, mégis epszto szerelem marja a szívet. Imádojtja azonban tudni sem akart róla, ezért ilyen módon, megbabonázott szívvel akart varázslatos úton hatni a köszívű emberre. A bíróság az asszonyt fölmentette. «Három frankot fizetett a marhaszívért és ilyen oktalanságért — mondotta a bíró — épen elég nagy büntetés folótslegesen kidobott három frank.»

A tenger elsöpört több falut. A *Fülöp*-szigeteken egy hegy-magasságú hullám több partmenti falut elárasztott és a szo szoros értelmében *elsöpörte a föld színéről*. Több, mint 200 ember a tenger vizébe fullt.

Az új posta- és táviródíjszabás. A posta és táviró 1922. évi január 1-ével életbelépő új díjszabását a kereskedelemügyi miniszter rendeletben kiadta. A nagyközönséget érdeklő fontosabb díjtételek a következők: *Posta*: Levél helyi forgalomban 2 korona, távolsági forgalomban 2-50 K, Ausztriába, Csehszlovákiába, Németországba, Olaszországba, Jugoszláviába 4-50 K, egyéb külföldre 6 korona. Levelezőlap: Belföldre 1-50 korona, külföldre 3, illetve 4 K. *Ajánlás*: Tértivevény minden viszonylatban 6 K. Belföldi csomagdíj élelmiszerekre 1 kilogrammig 8 K, 5 kilogrammig 13, 10 kilogrammig 25, 15 kilogrammig 40 és 20 kilogrammig 50 K. Egyéb árukra a díj 15, 25, 45, 70 és 80 K. Az értékű belföldre 20.000 K-ként 5 K, értéklevél és értékdoboznál küldeményenként összértékű legalább 10 K. Csomagértéknylvánítás: díj 15 korona. Sürgős csomag viteldíja háromszoros. Expressz díjlevél 12 K, csomagnál 25 K. Külterületre 40 K. Az egyéb díjak is mintegy 100 százalékkal emelkednek, de az utalványdíj változatlan maradt. Az utalványmaximum azonban 10.000 K helyett 20.000 K. *Táviródíjszabás*: Belföldi forgalomra egy szó díja 2-50 K. Táviratonként a legkisebb díj (úgy az egyszerű, mint sürgős és hirlaptáviratonknál) 25 K. A helyi és szomszédos forgalomban a díj ugyanannyi, mint a távolsági forgalomban. Vasárnap és Szent István napján a belföldi forgalomban feladott magántáviratok háromszoros díjjal vétetnek fel.

Olvasóinkhoz!

Az új év küszöbén örömmel köszöntjük olvasóinkat. Ismét elmúlt egy év s a *Vasárnap* a harmadik évfolyamába lépett. Ha visszanezünk a múltba és látjuk a *Vasárnap* önzetlen és odaadó munkájának dús eredményét, boldog bizakodással, gazdag reménységgel tekinthetünk a jövőbe; ha reá pillantunk arra a levélhalmazra, mellyel olvasóink a múltban felkerestek bennünket, szeretetüket és ragaszkodásukat küldve felénk, szent meggyőződésünkké válik, hogy a *Vasárnap* rohamosabban fog növekedni, mint eddig.

Célunk: olvasótáborunkba sorozni mindenkit, aki azt akarja, hogy megteremtsük a földművelőnép egységes és megbonthatatlan táborát. Célunk, hogy ismereteket — különösen gazdaságiakat — nyujtsunk, hogy mindazok jólétét előmozdítsuk, akik meghallgatják tanácsainkat. Célunk, hogy minden hajlékban égő zsarátnokai lehessünk a magyar hazaszeretnek.

Engedjék meg olvasóink, hogy mint seregünk tagjait, arra kérjük őket, vállaljanak a reánk váró nagy munkából egy csekélyke részt: azt hogy *terjesszék, ajánlják lapunkat és gyűjtsenek előfizetőket számára.*

Ha minden előfizetőnk csak egy előfizetőt gyűjt, táborunk már kétszeresére nő.

Bizonyosak vagyunk benne, hogy olvasóink örömmel tesznek eleget felszólításunknak.

Előfizetési díjaink:

Égész évre	140 K
Félévre	75 K
Negyedévre	40 K

Mutatványszámot és gyűjtőívet készséggel küld a

„*Vasárnap*“
szerkesztősége és kiadóhivatala.

Tréfák.

(Az itt következő tréfát a „*Vasárnap*” második pályázatára küldötték be.)

Hogy fogják el a vonatot?

Még a háború első heteiben történt, hogy a Vitéz Úr Offiziers Diener, szabadságot kapott közvetlen a rajvonalból. Épen letelt a szabadsága s visszautazott a vicinálison. Lassacskán úgy belemegedett a beszédbe, hogy csupán őt hallgatta az egész kocsis közönsége. Nem is volt jó beleszólni a monológjába, mert nagy lendülettel verte le szóval a közbealka matlankodót. Beszéde közben egyszerre csak odaér, hogy egy fa háta mögül távcsővel nézték gazdáiával, mikép fognak el egy szerb vonatot a mieink. A halgatók kíváncsisága olyan nagy volt, hogy egy fiatalember türelmetlenül közbeszólt:

— Ugyan, vitéz uram, ha meg nem sérteném, mondja ezt el, mert nem megy a fejembe, hiszen ha elébeállnak bármennyien, mégis elüti őket a vonat. Ha pedig utána szaladnak, úgy sem tudják utóérni. Hogyan esett meg ez?

Kissé zavarba jött a bőbeszédű huszár koma, a nyelve hol itt, hol ott mozgott a szájában, már majdnem kibököntette, hogy... de a következő pillanatban egy baka felszól a túlsó padról:

— Hm!... hát utána szaladnak egy gyorsvonattal.

— Igen, úgy! — felelt a tisztiszolga nagy megkönnyebbülve, egyet-egyet nyelve persze.

Közben az utasok le-leszállnak. Már alig marad valaki, csak a két katona. Mikor látja az Offiziers Diener Úr, hogy már tiszább a levegő, oda nyujtja a kulacsot a baka komának:

— Igyál, szippants egyet, komám, ebből a kis hazaiából, mert úgyis te húztál ki az előbb a mocsárból... Aki látni akarja, hogy fogják el a vonatot, menjen le a harctérre az árgyelusát, aztán majd meglátja, igaz-e komám?...
(Szécsi Lajos, Kecskemét.)

Rejtvény.

(Beküldte: Horváth Károly, Sáp.)

A rejtvény helyes megfejtését 3-ik számunkban közöljük. A múlt évi 50-ik számban közölt rejtvény helyes megfejtése:

Most, amikor minden virág nyílik.

Megfejtették: Ifj. Spisák János, Virók Ilonka, Szabó Lajos, Dobó Margit, Békei Ferenc, Róm. Kath. Ifj. Egyesület, Szöllősy Gábor, Szabó K. Antal, ifj. Ritecz István, Virók Péter és Ilonka, Soós Lajos, Vörös Kálmán, Védördy Gusztáv, Konyeczky Antalné, Szabó Mihály, Orosz Anna, Jurás Pál, ifj. Pataj Ferenc, Horváth János, Fejes Sándor, Vermes Lajos, Sumi Ferenc, Bucsi Sándor, Szücs Lajos, Burghardt István, Nagy László, Markó Aurél, Jáger Jánosné, Sipos István, Popovits Gábor, Durkó Ilonka, Boróczy Gábor, Kiss Nagy Gábor, Cseplő Lajos, Keresztes Lajos, ifj. Hamza István, Illés Ferenc, Gábel János, Kajtor János és özv. Kajtor Jánosné, Barkóczy József, Mile József, Pintér Mancsi, Szécsi János, Vidóvenyecz János, Tompos Dénes, Kovács Mátyas, Kovács Miklós, Bugyi János, Csordás Sándor, Varga János, Kuzder Gyula, ifj. Nagy K. Lajos, Dóra Mihály, Keresztury Karolin, János Mihály, Szigártó Ferenc, Fabian N. Kálmán, Szabó Kálmán, ifj. Paten Ferenc, ifj. Tóth István, Kakuk Sándor, ifj. Kigyós Ferenc, Opauszki Pál, Czirácz József, Piltz Gyula, Pál Albruska, Kenéz Kálmán, Kovács Sárika, ifj. Nagy Pál, Vincze István, Nagy Gábor, Fellner Ferenc, Zsolczay Mihályné, Bálint Ferenc, Schmidtő János, Schneider Ferenc, Kistót István, Király Lajos, Szabó Tercsike, Varga János, Széles Jolán, Kovács István, Vermes Imre, Lapu Erzsébet, Bodzsár Pál és Gáspár, Takács Rezső, Csóti István, ifj. Szántó Sándor, Tóth Imre, ifj. Józsa Lajos, Madarász Gyula, Gulyás László, Kelemen László, ifj. Náfrády Gáspár, ifj. Boján Imre, Hoche Lajos, ifj. Varga József, Szücs Lászlóné, Mravik János, Gombos János, Nagy Lajos, Kiss Imre, ifj. Fülöp István, Németh István, Varga János, Kozma Sándor, Lénárt József, Büki Pál, Peperő József, Kovács Sándorné, ifj. Nagy Sándor, Molnár Ilonka, Kvardi János, ifj. Glozik János, Kovács Sándor, Papp Rozália, ifj. Szücs Bálint.

Jutalomkönyvet nyertek: **Szabó Lajos (Nemeskeresztur), Védördy Gusztáv (Eger), Vörös Kálmán (Sükösd), ifj. Spisák János (Szendrő), Horváth János (Öttömös), Barkóczy József (Tengőd), Vermes Lajos (Bessenyőtelek), Virók Ilona (Csanádapáca), Róm. Kath. Ifj. Egylet (Zalapetend), Szabó Kálmán (Budapest).**

A múlt évi 51-ik számunkban közölt rejtvény helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával jövő heti számunkban közöljük.

Főszerkesztő: **Meskó Pál.**

Felelős szerkesztő: **Héjj Imre dr.**

Főmunkatárs: **Buday Barna.**

Felelős kiadó: **Meskó Pál.**

Szövetkezetek figyelmébe!

Elsőrendű szinbőrből készült férfi-, női-, gyermekcipők, box-, sevro- és zsiros bőrből a legjutányosabb napi áron szerzethetők be a

„**Hangya**” cipőosztályánál.

Tehénbőrscizmák, boxscizmák, munkáscipők nagy választékban.

Vörösrez pálínkfőző-üstök

és vörösrez mosó-üstök raktáron mindenféle kivitelben

MÁTHÉ ANDRÁS rézműrűgyár
Ujpest, Károly-utca 11. szám.

Vácnál 50 katasztrális holdas birtok, melyből 15 hold szőlő, épületekkel, teljes felszereléssel 3 millióért; Esztergom-megyében 100 holdas öt szobás urilakkal 1,600.000 koronáért eladó. Sóló kereskedelmi rt. Király-utca 87. J. 25-52.

I.

Misu az «Ördög anyja» lábánál feküdt. Szürke, nedves szeme az előtte hömpölygő Vág vizét nézte, majd az apró bugyborékokat bámulta, amíg a fák lombja, az irigy sziklakövek eltakarták szeme elől.

Azután a semmiségbe meredt tekintete. Gyönyörködött képzeletének képeiben. Arca egy pillanatra földerült, majd nézése visszatévedt maga elé... fejét csendben lehajtott összefont karjára és sirt.

Misu tót gyerek volt. Az Isten őt is, mint fajtát, egyszerűséggel, gyermekes együgyűséggel és igénytelenséggel áldotta meg. Szerette azt, amit egyszer megtanult szeretni. Szerette a Vágot, az erdőt, szerette a kuckót, mindent, ami között élt s szerette a Dunát, amit csak egyszer látott. De mindenekfelett szerette Bozsókat, a kis leányt.

Pedig Bozsókat is csak egyszer látta...

De képzeletben mindig maga előtt volt.

Nézte a Vágot s szeme a messze Dunát kereste. Látta, amint egyszer... akkor... régen ott ült a tutaj végén. Egymásután tűntek elő a szép tempomtornyok, a kalászos földek, a pompás parti rétek, azután a cifra házak, a nagy paloták... minden olyan szép volt, olyan gyönyörű, új, amit ő még sohasem látott.

Azután tovább kelt életre a mult emléke: ő kinn sétált a «nagy víz» partján. Fenn a hegyen épült palotában ezer fény világított az esti homályba. Valahol gyönyörű muzsika szólt s szépruhájú emberek sétáltak a «nagy víz» partján.

Egyszerre csak odajött hozzá egy szőke baba. Kékszemű. Bársonyos ruhájú. Szébb volt, mint a hajnal, mint a nap-sugár, hangja édesebb volt, mint a madárfütty. Bozsóka volt.

— Honnan jöttél pajtikám? — szólította meg őt Bozsóka.

S mikor Misu felelni akart, — nem tudott a csodálattól.

— Én is ott laktam, ahol ti laktok, ahonnan ti jöttök tavasszal. Nyáron is ott voltam, olyan jó volt és szép... Én is ott születtem, anyukám mondta... Téged hogy hívnak? Én Bozsóka vagyok.. kell ilyen cukor?

De Bozsóka nem is várt feleletet. Mézes

cukrot nyomott a Misu szájába, majd megragadta a kezét s nagykomolyan mondta neki:

— Azután gyere el ám hozzánk. Otthon annyi játékom van, majd játszunk. Jőj el, én szeretném, ha minél előbb eljőnnél, én várlak...

Bozsóka egy nagyon szép asszonyhoz szaladt, a mamájához, s együtt elmentek...

Misu most is látta Bozsókat, de most már nagy volt, olyan, mint ő s Bozsóka most is szereti őt...

Misu nem felejtette el a gyermek Bozsóka szavait:

— ...szeretném, ha eljőnnél, várlak!...

— Bozsóka vár... engem vár. El kell mennem hozzá, ott vár a «nagy víz» partján... de én nem mehetek! — zokogott Misu.

Ha eljött a tavasz, amikor a Vág vize hömpölyögni kezdett, ilyenkor Misu lelke is megmozdult. Ilyenkor, amikor — indulni lehet. Gyermekes lelke úgy hitte, hogy ilyenkor tavasszal Bozsóka is várja őt a Duna partján, ott, ahol — akkor — találkoztak.

De most Misu nem mehetett. Sem ő, sem az apja, senki-senki... pedig «akkor» azt mondta az apja, hogy tavasszal megint lemennek a «nagy vízre». Most már sok tavasz elmúlt s azt mondják:

— Soha többé nem lehet...

Misu ezt valóban nem értette.

— A csehek nem engedik...

Misu csak azt tudta, hogy Kuzmicskában most a cseh parancsol, az hordatja el a fát, amit ők az erdőben kívágnak s ha rossz kedve van az úrnak, megbotoztatja őket.

Kuzmicska csak néhány rongyos kis vityillóból állott. Az ablakokból most szedték ki a szalmát, friss levegőt engedtek be a téli meleg helyébe. Tavasz van.

A kuzmicskai tótok most már kinn élnek az erdőn. Csak vasárnap kerülnek onnan vissza, ha az Isten házába mennek.

A hosszúfürtű fejek most még csendesebbek, mint valaha voltak. Az arcok nem árulnak el szenvedélyt, de bármilyen érzést sem. Pedig ezeknek az embereknek is háborog a lelkük. Érzik a sors kemény öklét, az «úr» zsarnokságát, fáj a megszokott élettől való eltiltás, a lemondás, de mindez csak belül. Az arcok nem árulnak el semmit...

A vulkán nem szokta megüzenni, hogy kitör, csak belül háborog s egyszerre ontja magából az életet pusztító tüzet.

...Én Bozsóka vagyok... kell ilyen cukor?

Magyarországi
képviselőt:

STERNBERG

királyi udvari hangszergyár

Budapest, Rákóczi-út 60.

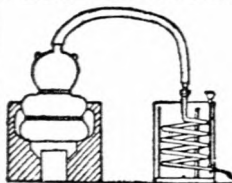
Pálinkafőző- és mosóüstök, szab. Ba-
szab. laton- és
Vermorel-rendszerű perme-
tezők vörösréz-ből. Réz: álic,
Raffia, Rézkénpor legolcsóbb
gyári áron beszerezhető

Szontágh Pál rézárugyár,
Budapest, IX., Üllői-út 19. szám.

Terményeket

az ország bármely részéről legjobban értékesíti Budapest: **SATURNUS Baross-utca 38. sz.** — Kijelje be árú vagy magmintáit, vagy amit Budapesten akar eladni.

Pálinkafőző és lekvárfőző üstök

minden méretben.
Községi és központi
szeszfőzőket szak-
szerűen berendez
és átalakít

Nagy Pál
rézműves

Budapest, VII., Dohány-utca 30.

Telefon: József 126—43.

Az 1921. évi országos vas- és gépipari kiállításon aranyéremmel kitüntetve.

Briliánsokat, gyöngyöket, régiségeket

mindenkinél drágábban vesz (Terezy-templ. Székely E. Király-u. 51. sz.-mb.) Telef.

Legszébb és legtartósabb szájpaddás nélküli fogak

Finom műfog darabja 100 K-tól. Fogkorona arany-pótló fémből vagy allumiuniumból 300 K-tól 22 karátos aranyból 100 K-tól. Fogtömés 100 K-tól. Fogtisztítás 50 K-tól. Fogad egész nap. Védőkék egy nap alatt kielégítetnek. Fenyvesi János 13 év óta fennálló fogműterme VII., Thököly-út 6. A keleti p. u. indults! oldalával szemben. (Sarokház.)

A „Hangya“

vidéki szövetségeteknek tagjai a legjutányosabb árak mellett szerezhetik be ruházati cikkeiket, miért is ajánljuk, hogy a kiscsajda és földmives úgy a saját, valamint a családtagjainak ruháztszükségletét

mint: kesz férfi öltönyök, férfi és női felsőkabátok, nő- és gyermekruhák, férfi és női kötött kabátok, sweaterk, férfi, női és gyermekharisnyák, szövet- és kelmeárka

a „Hangya“

vidéki szövetségetek utján szerezze be

MINDEN HÁZNÁL

nehezen várják a postát, amikor

az erő, az egészség és a szépség csodaszereit hozza.

A DIANA-készítmények az egész világon mindenütt kaphatók!

Diana-puder (lehér vagy rózsá, vagy testszínű) próbatétele K 20.—, nagy doboz K 33.—.

Diana-krém (csak éjjeli, vagy nappali és éjjeli használatra) próbatétele K 20.—, nagy tétele K 33.—.

Diana-szappan 1 próbadarab 16.—, 1 nagy darab K 22.—.

Diana-próbakészlet (1 próba-puder, 1 szappan, 1 krém egyfűt) gyönyörű dobozban K 55.—.

Diana-nagykészlet (1 nagy puder, 1 szappan, 1 krém egyfűt) gyönyörű dobozban K 85.—.

Diana-szájvíz 1 próbadarab K 45.—, 1 nagy üveg K 70.—.

Diana-fogkrém 1 tubus K 15.—.

Diana-sósórszesz 1 kis üveg K 35.—, 1 közép üveg K 90.—, 1 nagy üveg K 175.—.

Főelárulási hely:

DIANA KERESKEDELMI R.-T.

Budapest, V., Nádor-utca 30.

Magyar Vadkiviteli Vállalat R.-T. Budapest, IX., Toth-Kálmán-utca 8. szám. (Hűtőház.)

Telefonszám: József 18—61.

Sürgőnycim: Vadhús Budapest.

Lőtt VADAT minden mennyiségben **átveszünk** s ezért a legmagasabb árat fizetjük.

Szállítóinknak kívánatra minden összegű óvadékokat nyújtunk. Nagyobb vadászati eredmények saját közegünk által a legközelebbi vasúti állomáson átvételünk. A szállítmányok értékét az átvétel után azonnal kiegyenlítjük. Egyben értesítjük üzletfeleinket, hogy módunkban áll üzletfeleink **lőszerszükségletéről** gondoskodni, mely célból kérjük a lőszervásárlási engedély előzetes beküldését, vagy az engedély számát és a kiállító hatóság cím-nek közlését.

Szigeti Lajos Héjj Imre

utóda szíjgyártó, nyerges és bőröndös Budapest, VIII., Múzeum-körut 10.

Kocsizó és gazdasági lőszerszámok, nyergesek, istállófőszerelesek, lópark-ókok stb. bő raktára.

Kérjen árártálatot!

DETŐMAGNEMESÍTŐ ÉS ÉRTÉKESÍTŐ R.-T.

Budapest, V. ker., Mérleg-utca 3. Telefon: 128—35 és 73—73.

Vezérigazgató: SZÉKACS ELEMÉR. Táviratcim: Nemesmag.

Eredeti nemesített Székács-léle zabok, tavaszi takarmány- és sörárpák, bokorbab, mohar, vértöles, aransárga, korán-érő, lófogú F. tengerivetőmagvak előjegyzhetők és megrendelhetők a

Detőmagnemesítő és Értékesítő R.-t.-nál.

Ekék, ekealkatrészek, boronák,

kapáló ekék, fűkaszálók,

marokrakó és kéveköttő aratógépek, lögeréblyök, kézi-járgányosok, moteros-és gőcselőkésszetek, szecskavágók, répvágók, darálók, morzsolók s minden egyéb gazdasági gép és szeresám a

„Hangya“ mezőgazdasági géposztályánál szerezhetők be legjutányosabban.

Szakorvosi

rendelő vér- és neml betegok részére. Ezüst salvaszan-öltás. Rendelés egész nap.

VII., Rákóczi-út 82., I. em. 1. (Rókussal szemben.)